

Pedagogisch beleidsplan

Januari 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Inleiding	3
1. Algemene informatie	4
1.1 Kinderopvang 't Mereltje	4
1.2 Personeel.....	5
2. Pedagogische visie	7
2.1 Missie	7
2.2 Visie.....	7
2.3 Kernwaarden.....	7
3. Pedagogisch handelen	9
3.1 Interactievaardigheden	9
3.2 Ontwikkelingsgebieden	11
3.3 Externe instanties.....	12
4. Dagelijkse praktijk op de dagopvang.....	13
4.1 Dagritme	13
4.2 Verschonen en zindelijk worden.....	14
4.3 Afscheid nemen.....	15
4.4 Spelen en ontwikkelen.....	15
5. Dagelijkse praktijk op de BSO.....	16
5.1 Dagritme	16
5.2 Vakantieopvang	16
5.3 Activiteitsaanbod.....	17
5.4 Vervoer.....	18
5.5 Achtpluskinderen.....	18
6. Veiligheid en gezondheid	19
6.1 BKR.....	19
6.2 Wennen.....	22
6.3 Mentorschap.....	23
6.4 Achterwacht.....	23
6.5 Vierogenprincipe	23
6.6 Verlaten stamgroep	234

Inleiding

Dit pedagogisch beleidsplan geeft informatie over de achtergrond en de werkwijze van Kinderopvang 't Mereltje. Het werken met kinderen is immers niet vrijblijvend. Het vraagt visie, kwaliteit en professionaliteit. Doormiddel van dit plan kunnen de medewerkers van 't Mereltje over deze visie, kwaliteit en professionaliteit in gesprek komen met collega's, ouders en instanties. Het is daarmee geen vastliggend plan, maar een middel om de werkwijze te toetsen, evalueren en zo nodig bij te stellen.

Overleg met ouders draagt bij aan de kwaliteit die de kinderopvang kan hebben voor kinderen en hun ouders. Om ouders in staat te stellen actief mee te denken over het beleid van de organisatie, bestaat er een oudercommissie.

Heb je vragen over ons beleid? Laat het je vestigingsmanager weten of mail naar info@mereltje.nl. We denken graag met je mee.

Tekenen ouders de overeenkomst? Dan bevestigen zij daarmee dat zij akkoord gaan en bekend zijn met het pedagogisch beleid van Kinderopvang 't Mereltje. Zie hiervoor onze algemene voorwaarden.

Aanvullend op dit beleidsplan zijn er verschillende protocollen en werkplannen.

't Mereltje verwacht dat elk personeelslid op de hoogte is van alle beleidstukken en protocollen. Deze download je (ook als ouder) van www.mereltje.nl of bekijk je op de tablet op de groep. Dit geldt ook voor diverse formulieren van 't Mereltje. Uiteraard kun je beleid en protocollen altijd opvragen bij de afdeling Personeelszaken.

Elk jaar wordt de kinderopvang in zijn geheel geëvalueerd door de ouders middels een ouderenquête onder leiding van de OC, samen met het MT.

LRK nummer s

Kinderopvang	LRK-nummer
Locatie Julianalaan 50	230427777
Locatie Groenekanseweg	111519202
Buitenschoolse opvang	LRK-nummer
Julianalaan 52	954017699
Julianalaan 44	193687793
Groenekanseweg	104208983
Abt Ludolfweg	886212467

**Overal waar in dit pedagogisch beleidsplan ouder(s) staat, kan ook verzorger(s) worden gelezen. Overal waar in dit pedagogisch beleidsplan hij of hem staat, kan ook zij of haar worden gelezen.*

1. Algemene informatie

1.1 Kinderopvang 't Mereltje

In 1996 is Kinderopvang 't Mereltje opgericht door Jacqueline Teunissen. Wat begon als een huiskamerproject met vijf kinderen, groeide al snel uit tot een groep van zestien baby's, peuters en kleuters. Inmiddels bestaat 't Mereltje per 1 april 2023 uit twee kinderdagverblijven en vijf bso-locaties. Met het team maakt 't Mereltje zich elke dag sterk voor het gezamenlijk doel: kinderen opvangen in een geborgen en huiselijke sfeer. Een sfeer waarin de emotionele en fysieke veiligheid van elk kind voorop staat.

Samen spelen, leren en ontwikkelen. Ieder kind in zijn eigen tempo, elke dag weer met een glimlach.

Openingstijden

Dagopvang

Het kinderdagverblijf is geopend van maandag tot en met vrijdag van 07.30 tot 18.30 uur, met een maximale afname van 11 uur per dag. Tussen 07.30 en 09.00 uur verwelkomen we alle kinderen. Ophalen kan van 16.30 tot 18.30 uur.

Buitenschoolse opvang

De bso is van maandag tot en met vrijdag na schooltijd geopend. Op studie- en vakantiedagen zijn de kinderen bij ons van harte welkom van 07.30 tot 18.30 uur, met een maximale afname van 11 uur per dag. Ophalen kan van 16.30 tot 18.30 uur.

Op tijd komen

Onze openingstijden zijn van 07.30 uur tot 18.30 uur. Een ouder is te laat wanneer hij of zij na 18.30 uur het kind komt ophalen. Bij de 1ste keer dat een kind te laat wordt opgehaald, geven we een waarschuwing en wijzen we erop dat we bij een 2de notitie genoodzaakt zijn om een boete van € 50,- te incasseren. Bij een 3de notitie wordt die boete € 100,-. Deze regeling geldt elk kalenderjaar opnieuw.

Feestdagen

't Mereltje is elk jaar gesloten op de volgende dagen:

- Jaarlijkse studiedag (3 maanden van tevoren maken we de datum bekend via de MMM/Bso-memo)
- Tweede Paasdag
- Koningsdag
- Hemelvaartsdag
- Tweede Pinksterdag
- Eerste en Tweede Kerstdag
- Sinterklaasavond (wij vragen de ouders om rekening te houden met Sinterklaasavond en de kinderen voor 17.00 uur op te halen)
- Kerstavond (vanaf 17.00 uur)
- Oudejaarsdag (vanaf 17.00 uur)
- Nieuwjaarsdag
- Bevrijdingsdag 1x in de vijf jaar

Extra dagen of ruildagen

De mogelijkheid tot het aanvragen van ruildagen of extra dagen is een extra service die 't Mereltje biedt aan ouders. Het aantal ruildagen of extra dagen is ongelimiteerd. De formele aanvraag dient te worden gedaan via het ouderportaal (ga hiervoor op onze website naar Mijn Mereltje of via de app).

Voorwaarden voor een extra dag/ruilen:

- Ouders kunnen via het ouderportaal een verzoek indienen.
- Vervolgens wordt er gekeken of er op die dag plek is op de groep, waarna ouders een reactie per e-mail ontvangen.
- Tijdens de duur van de overeenkomst tussen ouders en kinderopvang 't Mereltje mogen er ongelimiteerd aanvragen voor extra dagen worden ingediend.
- Een aanvraag voor een extra dag moet minimaal 48 uur van tevoren worden ingediend. Wordt er na de aanvraag toch afgezien van de extra dag dan kan deze geannuleerd worden tot het moment dat de dag officieel is goedgekeurd. Gebeurt dit niet, dan wordt de dag alsnog in rekening gebracht. In noodgevallen is er de mogelijkheid tot overleg: samen wordt bekeken of er ruimte is om het kind te plaatsen op zijn/haar eigen groep (1^e stamgroep of met schriftelijke toestemming van ouders op zijn/haar 2^e stamgroep).
- Een opvangdag kan worden geruild binnen een periode van twee weken. Met andere woorden: de gewenste opvangdag valt in de twee weken voor of na de huidige opvangdag.
- Ruildagen worden maximaal een maand en minimaal 24 uur van tevoren (vóór de te ruilen dag) aangevraagd bij de vestigingsmanager van de locatie.
- Ruilen of extra opvang is gebonden aan het kind en zijn/haar eigen groep (1^e stamgroep of met schriftelijke toestemming van ouders op zijn/haar 2^e stamgroep).
- Ruilen of extra opvang is alleen mogelijk voor zover dit binnen de wettelijke kaders is toegestaan, zie hiervoor de Wet Kinderopvang.
- Ruilen met officiële nationale feestdagen en de studiedag is niet mogelijk, omdat 't Mereltje op deze dagen is gesloten. Dit met uitzondering van de feestdagen die in de bso-vakanties vallen.
- Het welzijn van het kind staat voorop. Wanneer wij merken dat een kind hinder ondervindt van de ruildagen of extra dagen, dan bespreken we dit met de ouders/verzorgers.

1.2 Personeel

Alle medewerkers, vrijwilligers en stagiaires binnen 't Mereltje zijn in het bezit van een VOG en staan ingeschreven in het personenregister. Wanneer iemand ingeschreven staat in het personenregister, wordt deze persoon continu gescreend. Zo blijft de VOG altijd up to date.

Al het personeel krijgt jaarlijks een training over de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Zo houden wij het onderwerp bespreekbaar en elk personeelslid in staat te stellen om juist en tijdig te handelen. Ook hebben wij om het jaar de EHBO en BHV cursus voor medewerkers gepland.

In hoofdstuk drie wordt verder ingegaan op het pedagogisch handelen en wat hierin wordt verwacht vanuit 't Mereltje. Dit geldt voor zowel pedagogisch medewerkers als stagiaires. Stagiaires worden begeleid door een pedagogisch medewerker. De pedagogisch medewerker is verantwoordelijk voor de dagelijkse werkzaamheden en het leerproces van de stagiair. De stagiaire is in opleiding en mag daarom niet zonder begeleiding van een pedagogisch professional op de groep staan.

Binnen 't Mereltje is er op beide locaties een pedagogisch coach aangesteld. Zij is voor iedere pedagogisch medewerker het vaste aanspreekpunt in het werk. De pedagogisch coach begeleidt de

ontwikkeling van de pedagogisch medewerkers tijdens en buiten het werken op de groepen. Hiermee draagt zij actief bij aan de verbetering van kennis, vaardigheden en inzicht.

Stage

't Mereltje biedt pedagogisch medewerkers in opleiding de mogelijkheid om stage te lopen (ook wel: Beroepspraktijkvorming of BPV) in de praktijk. Een goede stageperiode draagt bij aan de kwaliteit van toekomstige medewerkers in de kinderopvang. Onze visie: de stagiaire van nu is de pedagogisch medewerker van de toekomst.

Een stagiaire is tijdens de BPV-periode actief bezig de eigen deskundigheid op te bouwen door te oefenen om zo ervaring op te doen.

BOL: De stagiaire mag niet zelfstandig handelingen uitvoeren, zonder toestemming van de stagebegeleidster.

BBL: De stagiaire mag in het 2^e leerjaar zelfstandig handelingen uitvoeren.

Taken die van de stagiaire worden verwacht;

- Maakt zich eigen met het dagritme.
- Helpt actief mee in de dagelijkse verzorging van de kinderen.
- Bereidt activiteiten voor, afgestemd op de doelgroep waar zij/hij stage loopt.
- Maakt de eerste contacten met de kinderen.
- Is gemotiveerd, geïnteresseerd en enthousiast.
- Is actief in haar inwerk-/leerproces en zorgt dat dit ook doorgenomen wordt.
- Stelt kennis verrijkende vragen.

Aan het einde van elke stagedag is er een feedbackgesprek zodat een reflecterende houding ontstaat en mede daardoor meer leerrendement wordt gerealiseerd. Hierin geeft stagebegeleidster veel ondersteuning. De verwachtingen hiervan geven de stagiaire en de stagebegeleidster aan in de loop van de feedbackgesprekken.

Een stagiaire in het KDV werkt met kinderen van nul tot vier jaar. Zij/hij geeft hen voldoende te eten en te drinken, zorgt ervoor dat ze op tijd hun slaapje doen en verschoont hen wanneer dat nodig is. Ook onderneemt de stagiaire leuke dingen: bijvoorbeeld liedjes zingen met de kinderen, spelletjes doen, knutselen of op een andere manier met de handen bezig zijn. Ook laat zij/hij de kinderen onder begeleiding zelfstandig spelen.

Een stagiaire op de BSO werkt met kinderen van vier tot ongeveer twaalf jaar. Bij de BSO ligt het accent vooral op ontspanning na schooltijd. En omdat ieder kind dat op zijn eigen manier doet, zorgt de stagiaire voor een gevarieerd aanbod aan activiteiten op het gebied van sport, kunst en creativiteit, natuur en techniek.

Gespreksvormen tijdens de stage:

- Elke maand heeft de stagiaire een evaluatiegesprek met de praktijkbegeleider, waarin de volgende punten aan bod komen:
 - De voortgang wordt gecontroleerd
 - Ideeën worden uitgewisseld om de voortgang te stimuleren
 - Begeleidingsdoelen worden bijgesteld
- Halverwege de stage is er een tussenevaluatiegesprek tussen de stagiaire, de praktijkbegeleider en de trajectbegeleider van school.
- GO/no GO-gesprek bij de afronding van de voorbereiding op de beroepsprestatie of het verzoek om een proeve.
- Beoordelingsgesprek.
- Eindbeoordeling aan het einde van de stage door de praktijkbegeleider en trajectbegeleider van school.

In een goede stageperiode leert de stagiaire optimaal met de juiste leervoorwaarden en binnen het juiste leerklimaat. Zodat zij/hij zich de kennis, houding en vaardigheden die horen bij het beroep van pedagogisch medewerker vanuit de praktijk eigen kan maken. Het is van belang dat persoonlijke en beroepsmatige competenties (gericht op het aanleren, verbreden en verdiepen van het vakgebied) gerealiseerd kunnen worden.

Wil je hier meer over lezen? Lees dan ons Personeelsbeleidsplan en Stagebegeleidingsbeleid.

2. Pedagogische visie

Alle vestigingen van Kinderopvang 't Mereltje werken volgens dezelfde pedagogische visie. Er zijn onderlinge verschillen per locatie, maar met als basis de algemene pedagogische visie zoals in dit hoofdstuk omschreven. Dit geeft ouders en kinderen de zekerheid dat bij elke locatie van 't Mereltje op dezelfde deskundige wijze wordt gewerkt. Ouders kunnen op 't Mereltje rekenen als sterke, ondersteunende organisatie.

2.1 Missie

Bij Kinderopvang 't Mereltje maken we ons elke dag sterk voor het gezamenlijk doel: het opvangen van kinderen. We streven naar een geborgen en huiselijke sfeer, een tweede huis waar ieder zich op zijn plek voelt. Het 'je voelt je thuis bij 't Mereltje' is en blijft daarom hét uitgangspunt in de zorg voor kinderen.

2.2 Visie

De visie van Kinderopvang 't Mereltje is als volgt: *Kinderen leren niet alleen thuis en op school. Ook de kinderopvang speelt een belangrijke rol in hun ontwikkeling.* Vanuit die visie willen wij voor ouders een partner zijn in de opvoeding en verzorging van hun kind(eren). Het gezin speelt hierin een centrale rol. We stellen de belangen en behoeften van de groep, de omgeving en het kind centraal.

Om onze visie te versterken werken we ontwikkelingsgericht volgens de vier basisdoelen van pedagoog Riksen-Walraven.

1. Bieden van emotionele veiligheid
2. Stimuleren van persoonlijke ontwikkeling
3. Stimuleren van sociale ontwikkeling
4. Overbrengen van normen en waarden

We bieden een opvoedingsklimaat waarin kinderen hun persoonlijk en sociale competenties kunnen ontplooiën. Een plek waar kinderen zich normen en waarden eigen kunnen maken en zich veilig voelen. Hierdoor kunnen kinderen opgroeien tot evenwichtige mensen, met respect voor zichzelf en anderen. Ze hebben vertrouwen in hun eigen kunnen, zijn sociaal vaardig en creatief in hun uitingen en oplossingen.

2.3 Kernwaarden

Om de missie en visie te vertalen naar de praktijk hebben we bij Kinderopvang 't Mereltje vijf kernwaarden die bijdragen aan ons dagelijks handelen.

1. *Plezier*

We hebben er plezier in om het leuk te maken voor alle betrokkenen. We bieden het kind veiligheid en vertrouwen. We zijn positief betrokken bij wat het kind doet en wat het

meemaakt. We helpen het kind plezier te beleven aan het ontdekken van de wereld en maken het dagelijks leven leuk door in te spelen op de belevingswereld van het kind.

2. *Respect*

We bieden het kind de gelegenheid te worden wie het is en geven het kind ruimte om zelf dingen te ontdekken. Het kind mag nieuwsgierig zijn en we bieden het de gelegenheid om eigen mogelijkheden te ervaren. We tonen respect voor de (culturele) achtergrond, het karakter en het ontwikkelingsniveau van het kind. We laten kinderen merken dat hun eigen inbreng en keuzes positief worden gewaardeerd, bijvoorbeeld tijdens het aanbieden van spel.

3. *Structuur*

We helpen kinderen houvast te creëren in het ritme van de dag, week of maand. Hierdoor kan ieder kind zelfstandig activiteiten ondernemen en leren om verantwoorde, eigen keuzes te maken.

4. *Positiviteit*

We zien kansen en helpen kinderen ook kansen te leren zien. We kijken naar wat goed gaat en hoe we dit kunnen versterken. Dit doen we door duidelijk te zijn en door het mooie en leuke van ons mensen te laten zien. Zo ondersteunen we kinderen in het ontwikkelen van zelfvertrouwen, respect en een deel relativeringsvermogen.

5. *Gelijkwaardig*

We leren kinderen actief en betrokken deel te nemen op basis van gelijkwaardigheid. Iedereen is even belangrijk.

3. Pedagogisch handelen

Je thuis voelen bij 't Mereltje is en blijft het uitgangspunt in de zorg voor de kinderen. Om dit te blijven borgen vinden we het van belang dat de pedagogisch medewerkers op dezelfde manier handelen.

Boekstart en Uk & Puk

De hieronder beschreven methoden: de zes interactievaardigheden, de Uk en Puk methode en het leesbevorderingsprogramma Boekstart vormen de leidraad van het pedagogisch handelen bij 't Mereltje. Tevens vormen zij de leidraad van onze jaarcyclus m.b.t. activiteiten, evenementen en coaching.

Om de pedagogische basisdoelen te vertalen naar de praktijk, werken de pedagogisch medewerkers vanuit de zes interactievaardigheden. Hoe beter de interactie tussen de pedagogisch medewerker en het kind is, des te beter de kinderen zich gaan ontwikkelen.

Voorlezen versterkt de band met baby's en kinderen. Het bevordert het leesplezier en het stimuleert de taalontwikkeling. Boekstart ondersteunt ouders en professionals hierbij. Ondersteuning van en samenwerking met de bibliotheek en de lokale boekhandel zijn voor 't Mereltje vanzelfsprekend. De bibliotheek en pedagogisch medewerkers werken samen aan een inspirerende leesomgeving. Terugkerende thema's zijn deskundigheidsbevordering, landelijke campagnes & Mereltje evenementen, collectie & inrichting, ouderbetrokkenheid en media.

De methodiek Uk & Puk stimuleert de brede ontwikkeling van 0- tot 4-jarigen door actief spel. Het biedt een totaalprogramma voor baby's, dreumesen en peuters dat door de pedagogisch medewerkers wordt ingezet ter ondersteuning van de dagelijkse praktijk. De VVE-educatie behoort echter niet tot ons kinderopvangaanbod.

3.1 Interactievaardigheden

De pedagogische basisdoelen: bieden van emotionele veiligheid, ontwikkelen van persoonlijke competenties, ontwikkelen van sociale competenties en het overdragen van normen en waarden, zijn verweven in de zes interactievaardigheden. Hieronder beschrijven we de zes interactievaardigheden en het pedagogisch handelen per interactievaardigheid.

Sensitieve responsiviteit

De pedagogisch medewerker is gevoelig voor wat het kind bezighoudt. Ze nemen de signalen van het kind waar en reageren daarop. De pedagogisch medewerkers laten merken dat zij het kind hebben gezien en waarderen. Ze houden rekening met het kind en helpen als dat nodig is. De pedagogisch medewerker benoemt de gevoelens en emoties van het kind en verwoordt wat het kind meemaakt.

Respect voor autonomie

Een kind is vanaf de geboorte competent en uniek. Het kind is gericht op sociale contacten en relaties. Ieder kind heeft een eigen temperament en laat op eigen wijze zijn behoefte aan autonomie blijken. Een kind is ook afhankelijk van de volwassene met betrekking tot de basisbehoeften. Naarmate het kind ouder wordt, treedt er een verschuiving op van afhankelijkheid naar autonomie.

Pedagogisch medewerkers hebben respect voor de autonomie van het kind door:

- Het kind ruimte te geven, zoveel mogelijk zelf te laten doen en zelf te ontdekken.
- De inbreng van het kind positief te waarderen.

- Met het kind te praten.
- Kinderen voor te bereiden op wat komen gaat.

Praten en uitleggen

Taal is vanaf het allereerste begin een belangrijk communicatiemiddel. Een baby reageert op stemgeluid en al jong gaat een kind begrijpen wat er wordt bedoeld. Een kind begrijpt meer dan hij zelf al kan zeggen. Door communicatie via taal leren kinderen de wereld beter begrijpen. Dit geldt zowel voor de wereld om hen heen (mensen, dieren, planten en dingen) als de binnenwereld (gedachten, wensen en gevoelens). De pedagogisch medewerkers van 't Mereltje communiceren met taal naar het kind zodat het kind zichzelf en anderen beter gaat begrijpen.

De pedagogisch medewerkers verwoorden wat er feitelijk gebeurt *“Kijk, mama gaat weg, die gaat naar haar werk. Vanmiddag komt ze jou weer ophalen, nu gaan we samen iets leuks doen.”* De taal ondersteunt wat het kind ziet en ervaart. De pedagogisch medewerkers geven het kind daarbij de gelegenheid te reageren, hiermee geven ze het kind de ruimte. Daarnaast verwoorden de pedagogisch medewerkers wat zij gaan doen. Vanaf baby tot kleuter is het belangrijk om te snappen wat er gebeurt. De pedagogisch medewerker zegt eerst wat ze gaat doen, kijkt naar de reactie van de baby en handelt dan pas. Ook verhalen vertellen en voorlezen valt onder praten en uitleggen. Verhalen helpen kinderen om samen te praten over belangrijke ervaringen. 'Puk' komt bijvoorbeeld praten met de kinderen. De kinderen krijgen de ruimte om te vertellen wat ze hebben meegemaakt.

Structuur en grenzen stellen

Een kind kan zichzelf nog lastig reguleren of sturen. Het stellen van grenzen helpt een kind hierbij. Zo weet hij dat hij binnen deze grenzen, zich vrij kan bewegen. Wanneer kinderen in conflict zijn, zal de pedagogisch medewerker kijken of de kinderen zelf het conflict kunnen oplossen. Wanneer een kind ongewenst gedrag vertoont, praat de pedagogisch medewerker met het kind en laat het kind weten dat het gedrag wordt afgekeurd en niet het kind zelf.

Structuur komt bij kinderopvang 't Mereltje terug in dagritme en rituelen. Ritme en rituelen zijn een belangrijk middel om de wereld voor jonge kinderen voorspelbaar te maken en om een wij-gevoel te creëren. Zo worden er op het dagverblijf tijdens het fruit- en lunchmoment verschillende liedjes gezongen, waardoor het duidelijk is wat er gaat gebeuren. Er zijn zowel op het dagverblijf als op de bso vaste momenten die zorgen voor herkenning bij de kinderen.

Stimuleren van de ontwikkeling

Bij 't Mereltje vinden we het belangrijk om te blijven kijken naar de ontwikkeling van het kind. Zo kan er gekeken worden of het kind uitdaging nodig heeft in zijn spel. In hoofdstuk 3.2 gaan we in op de verschillende ontwikkelingsgebieden en hoe deze worden gestimuleerd.

Begeleiden van onderlinge interacties

De pedagogisch medewerkers bij 't Mereltje helpen de kinderen om zich veilig bij elkaar te voelen en om positieve relaties op te bouwen. De belangrijkste doel- en competentiegebieden bij samenspelen en samenleven zijn:

- *Kijk, ik mag er zijn (emotionele competenties)*
Kinderen kennen elkaar, begroeten elkaar en kennen de namen van de andere kinderen. Ze horen erbij en durven initiatieven te nemen. Kinderen ontwikkelen een positief zelfbeeld, kunnen hun emoties uiten en duidelijk maken wat ze willen. De kinderen leren dat ze een stem hebben en dat er naar hen wordt geluisterd

- *Kijk, we kunnen het samen (sociale competenties)*
Kinderen leren om samen te spelen, rekening met elkaar te houden, samen conflicten op te lossen, plezier hebben en grapjes te maken. Ze ontwikkelen vriendschappen en voorkeuren voor bepaalde kinderen. Ze krijgen inzicht in de sociale gevolgen van hun handelen. Ze snappen de consequenties en leren daarmee rekening te houden.
- *Kijk, ik ben een lief, goed kind (morele competenties)*
Kinderen leren om anderen te helpen en een bijdrage te leveren in de groep. Ze kennen de morele basisregels zoals 'elkaar geen pijn doen' en weten dit toe te passen. Kinderen hebben houvast aan gewoontes en rituelen voor gedrag. Bijvoorbeeld het afscheid nemen, het ritueel tijdens het eten en het goedmaken na een ruzie.

3.2 Ontwikkelingsgebieden

Cognitieve en zintuigelijke ontwikkeling

De cognitieve ontwikkeling van kinderen verloopt, in verschillende stadia. Een baby maakt in zijn hersenen steeds meer verbindingen aan. Zo begrijpt hij eerst niet dat de handen aan zijn lichaam van hem zijn. Later krijgt hij dit door en leert hij ook om bijvoorbeeld speelgoed te pakken. Een dreumes kan steeds meer kleine opdrachten uitvoeren. Bij de peuter loopt de fantasie en werkelijkheid nog door elkaar; er is sprake van het magisch denken. Soms kan dit een peuter bang maken. We nemen hierbij de angst serieus en proberen er over te praten. Wanneer een kind ouder wordt verdwijnt het magisch denken en snapt het kind steeds beter dat, wanneer hij iets doet, een vervolg heeft. Om de cognitieve en zintuigelijke ontwikkeling van de kinderen te stimuleren, bieden we verschillende activiteiten aan. Hierbij kun je denken aan knippen, plakken, prikken, spelen met zand water of scheerschuur, puzzelen, het rijgen van een ketting enz.

Motorische en lichamelijke ontwikkeling

Kinderen oefenen gedurende de dag met hun motoriek. Bijvoorbeeld het aan tafel klimmen, fietsen, rennen of tiggeren. De motoriek is te onderscheiden in de fijne en de grove. Bij de fijne motoriek staat het maken van kleine bewegingen centraal als tekenen, het vastpakken van een beker. Bij de grove motoriek staan bewegingen als rennen, klimmen, fietsen centraal. Bij 't Mereltje bieden we deze vormen van activiteiten gedurende de dag aan, om de lichamelijke en motorische ontwikkeling te stimuleren. Elke dagopvang locatie van 't Mereltje heeft een binnenruimte waar alle groepen op uit komen. Ook is elke locatie in bezit van een uitdagende en groene buitenruimte.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Bij opgroeiende kinderen draait de sociaal-emotionele ontwikkeling onder andere om de ontwikkeling van het geweten, gevoelens, de sociale vaardigheden, omgang met andere kinderen en egocentrisme. Veel van deze aspecten zie je terug in de 'verhalen' die kinderen gebruiken in hun spel. Bijvoorbeeld het verzorgen van speelgoedbaby's of huisdieren. De sociaal-emotionele ontwikkeling komt terug in verschillende zaken gedurende de dag. Voorbeelden hiervan zijn rollenspellen, samen delen van materiaal, problemen oplossen en uitpraten.

Spraak- en taalontwikkeling

Bij 't Mereltje werken we met Uk en Puk en BoekStart. Prentenboeken kunnen de woordenschat helpen vergroten én kinderen zijn er vaak dol op. Samen een boekje lezen, een verhaal bedenken of luisteren naar het verhaal. Kinderen gaan, naarmate zij ouder worden, meer en meer begrijpen wat er tegen hen wordt gezegd. Om de spraak- en taalontwikkeling te blijven stimuleren, hebben we bij 't Mereltje verschillende activiteiten. Dit kunnen bijvoorbeeld kringgesprekken, voorlezen, samen zingen en de onderlinge communicatie zijn.

Spelontwikkeling

Bij kinderen vormt zich de spelontwikkeling en creatieve ontwikkeling door de eigen fantasie, spelen en het maken van tekeningen. Er zijn veel spellen die op creatieve wijze een bijdrage leveren aan de spelontwikkeling. Voorbeelden zijn dingen bouwen, bewegings spellen, rollenspelletjes, gezelschapsspelletjes enz.

Seksuele ontwikkeling

Tussen het tweede en vierde jaar ontwikkelen kinderen hun identiteit. Kinderen ontdekken dat zij een persoon zijn, anders dan alle andere personen en noemt zichzelf vaker 'ik'. Ze worden zich bewust van zichzelf en hun eigen lichaam. Ook kunnen kinderen in deze periode ook nieuwsgierig worden naar andere blote lichamen. Tussen het tweede en vierde jaar wordt namelijk ook de seksuele identiteit ontwikkeld. Kinderen weten of zij een jongen of meisje zijn.

Vanaf het vierde levensjaar krijgen kinderen meer behoefte aan het bekijken van hun eigen lichaam en dat van leeftijdsgenootjes. Ze spelen doktertje of vader en moedertje. Als kinderen ouder worden, gaat verliefdheid een rol spelen, zonder dat daar seksuele gevoelens aan gekoppeld zijn. Spelletjes met kinderen van het eigen geslacht hebben een ander karakter dan met kinderen van het andere geslacht. Wanneer kinderen acht jaar en ouder zijn, wordt verliefdheid meer gekoppeld aan lichamelijk contact. Tegen elkaar aan zitten of hand in hand lopen komt vaker voor. De verkenning van de seksuele voorkeur vindt plaats. Vanaf tien jaar ontwikkelt zich de seksuele voorkeur steeds meer. Kinderen krijgen interesse en belangstelling voor volwassen seksualiteit.

Seksualiteit is niet een onderwerp waar op eigen initiatief van de pedagogisch medewerkers over gesproken wordt. Niet omdat we het onderwerp niet willen aangaan maar juist omdat we weten dat kinderen zelf, op hun eigen tijd, komen met hun vragen. De pedagogisch medewerker zal aangeven waar de grenzen liggen ten opzichte van elkaar. Elkaars mening, ons eigen lichaam, en grenzen respecteren is fundamenteel.

3.3 Externe instanties

Wanneer de pedagogisch medewerker zaken opvalt aan het gedrag van het kind, wordt dit altijd met de ouders besproken. Samen met de ouders maakt de pedagogisch medewerker een plan van aanpak. De pedagogisch medewerker wordt ondersteund door collega's, pedagogisch coaches en eventueel een kindercoach. De pedagogisch medewerker kan de ouders naar een externe instantie, zoals de logopedist, fysiotherapeut, consultatiebureau etc.

4. Dagelijkse praktijk op de dagopvang

4.1 Dagritme

De pedagogisch medewerkers sluiten aan bij de behoeften van de kinderen. Er wordt kind-volgend gewerkt en ruimte gegeven aan de eigenheid van ieder kind. Er is respect voor de autonomie van de kinderen, zij mogen zelf dingen doen en ontdekken. Voor het dagritme van de baby's wordt er zoveel mogelijk het dagritme van thuis aangehouden.

't Mereltje kent twee soorten groepen: een verticale groep (0-4 jaar) en een horizontale groep (2-4 jaar). Hierbij houdt 't Mereltje rekening met de groepssamenstelling en de maximale groepsgrootte. Het exacte aantal medewerkers voor de groep wordt berekend via www.1ratio.nl. In de werkplannen staat de groepssamenstelling en maximale groepsgrootte per locatie exact beschreven.

Dagritme verticale groepen (0-4 jaar):

7.30 – 9.00	De kinderen worden gebracht op de groep. Er is ruimte voor vrij spel. De baby's krijgen een fruithapje.
9.00 – 9.45	De kinderen gaan fruit eten en water drinken. Er wordt gezongen, gebabbeld of voorgelezen. Baby's die gaan slapen worden (volgens hun ritme) naar bed gebracht. Daarna wordt er in de centrale ruimte of op de groep een kring gemaakt met Puk. Er volgt een interactieve kring waarbij herhaling en variatie in taal en bewegen centraal staan.
10.00 – 11.00	Er wordt buiten gespeeld of we maken gebruik van de centrale ruimte en/of tweede stamgroep voor het grijpen en creëren van kansen. Baby's die wakker zijn gaan uiteraard mee naar buiten of naar de andere ruimte. En/ of krijgen de fles.
11.00 – 11.30	De luiers worden verschoond en de kinderen die hier klaar voor zijn mogen op het potje of de wc. De kinderen worden begeleid bij het wassen van hun handen en het schoonmaken van hun gezicht.
11.30 – 12.00	Er wordt gezongen en/of voorgelezen voordat de kinderen gaan lunchen. Daarna is het tijd om brood of een warme maaltijd te eten. De baby's zitten erbij of spelen op het kleed.
12.00 – 14.30	De kinderen die gaan slapen, gaan naar bed. Met de kinderen die wakker blijven wordt gespeeld op de groep of in de centrale ruimte. Kinderen die een dagdeel komen, worden opgehaald of gebracht.
14.30 – 15.00	De kinderen worden wakker en worden uit bed gehaald. Daarna gaan de kinderen aan tafel om thee of water te drinken en wat te eten. De baby's die wakker zijn zitten erbij of zijn aan het spelen.
15.00 – 16.00	De baby's krijgen, volgens hun ritme, hun fles en worden naar bed gebracht. De kinderen die wakker zijn gaan buiten of in de centrale ruimte spelen.
16.15 - 16.45	We verschoonen de luiers en gaan plassen op het potje of de wc. De kinderen worden begeleid bij het wassen van hun handen. Daarna gaan we aan tafel om water of yoghurt te drinken. De baby's zitten erbij, kruipen rond of spelen op het kleed.
16.45 – 17.45	Buitenspelen-, in de centrale ruimte of (tweede) stamgroep.
17.45	Kinderen krijgen water en een gezonde snack aan geboden.
17.45 – 18.30	Er wordt buiten-, in de centrale ruimte of (tweede) stamgroep gespeeld. De kinderen worden opgehaald.

Dagritme peutergroepen (2-4 jaar):

Voorwaarden om door te stromen naar de peutergroep:

- Er wordt gerust op een stretcher zonder slaapzak.
- Kinderen kunnen zelfstandig uit een (open) beker drinken.
- Er worden geen flessen meer aangeboden.
- Kinderen kunnen zelfstandig op een trip-trap stoel klimmen.
- Op sommige vestigingen dient er onder begeleiding zelfstandig trap gelopen te kunnen worden.

7.30 – 9.00	De kinderen worden gebracht op de groep. Er is ruimte voor vrij spel.
8.30	Kinderen van de peuterochtend worden gebracht.
9.00 – 9.30	We gaan aan tafel, er wordt gezongen, gepraat met elkaar of voorgelezen. De kinderen drinken water en eten fruit.
9.30 – 9.45	Er wordt in de centrale ruimte of op de groep een kring (met Puk) gemaakt. Er volgt een interactieve kring waarbij herhaling en variatie in taal en bewegen centraal staan.
10.00 – 11.00	We gaan buitenspelen en/of maken gebruik van de centrale ruimte en/of tweede stamgroep voor het grijpen en creëren van kansen.
11.00 – 11.30	We verschonen de luiers en gaan plassen op het potje of de wc. De kinderen worden begeleid bij het wassen van hun handen en schoonmaken van hun gezicht.
11.30 – 12.00	Er wordt gezongen en/of voorgelezen voordat de kinderen gaan lunchen. Daarna is het tijd om brood of een warme maaltijd te eten.
12.00 – 14.30	De kinderen gaan rusten en/of spelen. Er kan gebruik worden gemaakt van de centrale ruimte of de groep. Kinderen die een dagdeel komen, worden opgehaald en gebracht.
12.00	De kinderen van de peuterochtend worden opgehaald.
14.30 – 15.00	De kinderen worden wakker en kleden zich aan met hulp van de pedagogisch medewerker. Daarna gaan de kinderen aan tafel om thee of water te drinken en iets te eten.
15.00 – 16.00	Buitenspelen-, in de centrale ruimte, of op de groep.
16.15 - 16.45	We verschonen de luiers en gaan plassen op het potje of de wc. De kinderen worden begeleid bij het wassen van hun handen. Daarna wordt er aan tafel water of yoghurt gedronken.
16.45 – 17.45	Buitenspelen-, in de centrale ruimte of (tweede) stamgroep.
17.45	Kinderen krijgen nog wat water en een gezonde snack.
17.45 – 18.30	Er wordt buiten-, in de centrale ruimte of (tweede) stamgroep gespeeld. De kinderen worden opgehaald.

4.2 Verschonen en zindelijk worden

Op het kinderdagverblijf is verschonen een ritueel dat de gehele dag door terugkeert. Daarnaast zijn er vaste verschoonmomenten: voor en na het slapen, na het eten en voor het naar huis gaan. Het verschonen is niet alleen een hygiënische aangelegenheid, maar tevens een contactmoment. De pedagogisch medewerker kriebelt het kind over zijn/haar buik, er worden kiekeboe-spelletjes gespeeld, liedjes gezongen of naar posters op het plafond gekeken. De kinderen worden verschoond op ergonomisch verantwoorde verschoonblokken, waarbij alle benodigde materialen aanwezig zijn.

Het kind geeft zelf aan wanneer het toe is aan zindelijkheidstraining. Dit neemt niet weg dat ouders en 't Mereltje het kind hierin kunnen stimuleren. Pas als de ouders gaan oefenen, zal 't Mereltje hierop inspelen. We laten het kind dan kennismaken met het potje en later met het toilet. Een kind mag niet verplicht worden om op een potje te gaan zitten, maar moet dit zelf willen. De momenten van zindelijkheidstraining komen overeen met de verschoonmomenten. Kinderen die aan het oefenen zijn, lopen mee naar het toilet en hebben zelf de keuze of ze op het potje willen. Wanneer het kind daadwerkelijk zindelijk is, zal het zelf kunnen aangeven wanneer het naar het toilet moet. En na het plassen... Handen wassen.

4.3 Afscheid nemen

Het brengen van het kind is een belangrijk moment van de dag. Het kind zal afscheid moeten nemen van zijn of haar ouders. Sommige kinderen kunnen het extra moeilijk hebben met het loslaten van de vertrouwde ouder. De belofte aan het kind dat het later op de dag zal worden opgehaald, stelt het kind niet altijd gerust; iemand die uit het zicht verdwijnt, kan in de ogen van een jong kind definitief weg zijn.

Het is van belang dat het kind weet dat de ouder vertrekt en dat dit niet onopgemerkt gebeurt, maar dat er duidelijk afscheid wordt genomen. Ook door onzekerheid van de ouder zelf, over het achterlaten van het kind, bestaat de kans dat het kind moeite heeft/houdt met afscheid nemen. Het proces kan worden bespoedigd door het afscheid nemen kort te houden. Dit wil zeggen: een knuffel en een kus geven en daarna weggaan. De pedagogisch medewerker neemt het kind over bij het weggaan van de ouder en zwaait vervolgens samen met het kind op een vaste plek. Verdriet bij het afscheid mag; een lapje, knuffeldier of eventueel een speen kan hierbij helpen. Ook kan de pedagogisch medewerker het kind troosten en afleiden, waardoor het zijn verdriet sneller overgaat. Uiteraard kan de betreffende ouder altijd na het afscheid telefonisch contact zoeken met de pedagogisch medewerker om te horen hoe het gaat met het kind.

Het is eveneens belangrijk dat ouders hun kind duidelijk afscheid laten nemen op de groep als het weer naar huis gaat. Het is dan begrijpelijk voor het kind dat het met de ouder mee mag en een andere keer weer naar 't Mereltje komt.

4.4 Spelen en ontwikkelen

Voor kinderopvang 't Mereltje staat spelen voorop. Spelen is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Het draagt bij aan de algemene ontwikkeling van het kind. Spelenderwijs ontdekken kinderen zichzelf en de wereld om hen heen. Iedere leeftijd heeft bepaalde kenmerken als het gaat om spelbeleving.

Baby's spelen hoofdzakelijk alleen en zijn nog vrij passief. Het spel van de baby is gericht op het zintuigelijk plezier en 'bewegen om te bewegen'. Bij 't Mereltje wordt door de pedagogisch medewerkers 'gesnoezeld' met de baby's. Deze activiteit is, voor baby's die rustig zijn van karakter, activerend. Voor baby's die gevoelig zijn voor prikkels is deze activiteit juist rustgevend. Na verloop van tijd gaan baby's met hun eigen lichaam spelen. Brabbelen, geluidjes maken en mondbewegingen horen bij dit spel. Ze gaan steeds meer op ontdekkingstocht. Op de groepen is er daarom materiaal aanwezig om naar te kijken, te luisteren, in beweging te zetten, te betasten en proeven.

Dreumesen spelen nog niet samen met andere kinderen, maar naast andere kinderen. De dreumes ontdekt spelenderwijs wat hij wel of niet met iets kan doen en heeft het andere kind nodig om na te bootsen. Wanneer kinderen elkaar betrekken in hun eigen spel, wordt de ander het spelobject.

Peuters zijn zich al meer bewust van hun eigen kunnen en zijn sterk in ontwikkeling als het gaat om sociale vaardigheden. Ze hebben al meer mogelijkheden en kunnen steeds beter naast elkaar spelen en met elkaar. Het spel van een peuter wordt ingewikkelder van aard en krijgt meer een bepaalde bedoeling. De peuter heeft niet meer alleen interesse in bewegend en zintuigelijk materiaal, maar ook in constructie- en expressiemateriaal.

5. Dagelijkse praktijk op de BSO

De bso van 't Mereltje biedt opvang aan alle kinderen op scholen in de gemeente De Bilt/Bilthoven. Dit houdt in dat wij ervoor zorgen dat de kinderen veilig worden opgehaald en naar de vaste opvanglocatie vervoerd worden. Op enkele locaties vindt opvang specifiek plaats voor kinderen van een vaste school.

Afhankelijk van de schooltijden worden de kinderen opgehaald. Gemiddeld is de bso actief tussen 12.00 en 18.30 uur. Deze tijden wijken af tijdens vakanties of studiedagen; wij zijn dan geopend van 07.30 uur tot 18.30 uur.

5.1 Dagritme

In het werkplan staan de locatie specifieke opstart(tijden) beschreven. Dit kan wisselen i.v.m. andere schooltijden. Hierdoor kunnen ook de tijden van de activiteiten per locatie iets afwijken.

13.30 – 14.00	De pedagogisch medewerkers en de bso coördinator bespreken de middag en overige zaken
Vanaf 14.00	Kinderen komen vanuit school naar hun groep. Er is iets te drinken met iets (gezonds en) lekkers erbij. De pedagogisch medewerker neemt de dagindeling met de betreffende kinderen door. Ook wordt er aandacht besteed aan hun dag. Kinderen krijgen de mogelijkheid om te helpen bij verschillende taken. Denk hierbij aan: verzorgen van drinken, het uitdelen van eten.
15.00 - 16.30	Mogelijkheid voor buiten spelen/ vrij spel/ huiswerk of de start van een activiteit met de eigen stamgroep en medewerkers.
16.30	De activiteit wordt afgerond en gezamenlijk opgeruimd. De kinderen krijgen nog water en een gezonde snack (fruit/groenten).
16.30 - 18.30	De kinderen worden opgehaald en er vindt een overdracht plaats. Kinderen horen waar zij vrij kunnen spelen, rusten enz. tot zij worden opgehaald.

5.2 Vakantieopvang

In de vakantieperiode bieden wij speciale vakantieopvang aan. Ouders geven via het ouderportaal aan of ze hiervan gebruik willen maken of dat ze deze dagen ruilen met een andere dag. Indien er minder dan 7 kinderen worden aangemeld voor een studiedag of vakantiedag, zal worden uitgeweken naar de overstijgende locatie van het kind. Ouders worden hier tijdig van op de hoogte gebracht. Op deze manier kunnen we elk kind dat vakantie houdt op 't Mereltje voorzien van een leuk én uitdagend programma.

Voor elke vakantieperiode wordt een uitnodiging verstuurd met het activiteitenprogramma en uitleg over de aanmeldprocedure via het ouderportaal. Op basis van de inschrijvingen zetten wij tijdens de vakantie zoveel mogelijk vertrouwde bso-medewerkers in.

De vakantieperiodes hebben een ander karakter dan de 'gewone' schoolweken. In de vakantie is het rustiger bij de buitenschoolse opvang en worden de kinderen/locaties samengevoegd. Meer nog dan tijdens de schoolweken worden er in de vakantie activiteiten aangeboden. Zo heeft elke vakantie op de buitenschoolse opvang weer een thema. In de vakanties worden er bijvoorbeeld uitstapjes georganiseerd en bij het eten is er vaak iets anders dan normaal. Kortom, er wordt naar gestreefd dat er ook bij de buitenschoolse opvang een vakantiegevoel heerst.

Onze reguliere bso is tijdens schoolvakanties gesloten. Als alternatief bieden wij kind en ouders de mogelijkheid zich in te schrijven voor de vakantie-bso.

Locatie overstijgende opvang

Kinderen van de bso worden op bepaalde dagen op een andere geregistreerde voorziening opgevangen, dan waar zij normaal gesproken worden opgevangen. De voorziening is wel van dezelfde houder. Dit is voornamelijk in vakanties, op rustige dagen of op dagen dat de basisschool gesloten is. Zowel de eerste locatie als de locatie overstijgende opvang worden – indien van toepassing – in het contract opgenomen, inclusief LRK-nummers.

5.3 Activiteitenaanbod

Er wordt bij kinderopvang 't Mereltje een gevarieerd activiteitenaanbod aangeboden. Na school hebben kinderen vaak de behoefte aan vrij spel en ondersteuning bij de uitvoering van hun plannen en ideeën. We spelen hier graag op in. Daarnaast maken we ook gebruik van de mogelijkheden uit de directe omgeving. Bijvoorbeeld de speeltuin, het bos, het schoolplein enz. Tot slot hebben ook het weer, de seizoenen en landelijke evenementen zoals de Kinderboekenweek invloed op de plannen van de dag. In de zomer zullen we er bijvoorbeeld vaker op uittrekken dan in de winter.

Jaarlijks wordt een zestal activiteitentypen aangeboden om aan te sluiten bij de interesses, talenten en leerstijlen van zowel de kinderen als de pedagogisch medewerkers. Deze zes zijn: expressie, natuur & techniek, sport & spel, koken & bakken, zang & dans en creatief. Iedere vier tot zeven weken wordt er ingezoomd op een activiteit, met uitzondering van de vakanties. Bij ieder type activiteit zitten 3 activiteiten suggesties. Zo zitten er bij het type activiteit 'Expressie' een drietal activiteiten suggesties: Toneel & voorstelling, Poppenkast en Reclamewereld.

Iedere periode starten we met het maken van een woordweb rondom één of meerdere activiteiten. Tijdens deze brainstormsessies, welke in de eerste week van het thema plaatsvinden, vertellen de kinderen wat ze leuk zouden vinden om te doen.

Bij het aanbieden van de activiteiten spreken we van kansen grijpen en kansen creëren. Kansen grijpen betekent dat je de kansen benut om van een gewone, dagelijkse situatie een leersituatie te maken. Denk bijvoorbeeld aan situaties waarin wordt meegespeeld. Voorbeeld: de pedagogisch medewerker en het kind spelen samen in de zandbak. Het kind maakt tunnels in het zand. Wat werkt wel, wat werkt niet en waarom. Of een kind dat aan de pedagogisch medewerker vraagt om zijn gezicht in te smeren. De pedagogisch medewerker doet voor hoe hij dit zelf kan doen en hoe een ander kind hem aanwijzingen kan geven totdat al het witte weg is. Hoe jonger het kind, hoe meer het leren in het hier-en-nu plaatsvindt.

Bij het kansen creëren, bied je doelbewust een activiteit aan waarbij kinderen nieuwe ervaringen kunnen opdoen. Zoals bij het werken met type activiteiten, vanuit de activiteitenkisten en het themagericht werken tijdens de vakanties. Bijvoorbeeld: een kleuter en een achtjarige willen beiden graag zelf een sjaal maken als attribuut voor de theatervoorstelling. Als ze er niet uitkomen hoe dit aan te pakken zou de pedagogisch medewerker aan de kleuter het volgende kunnen voorstellen. "Zou jij uit de mand met stofjes een mooie lap uit kunnen kiezen? Dan knippen we samen met de stoffenschaar de sjaal uit." En de achtjarige zou je kunnen leren breien, want dat zou de pedagogisch medewerker haar namelijk kunnen leren. Vervolgens schuiven er nog acht kinderen aan die gedurende een bepaalde periode willen leren breien. En worden de sjaals het onderwerp van de theatervoorstelling.

5.4 Vervoer

Elke schooldag halen we kinderen op van de verschillende scholen in de omgeving De Bilt/Bilthoven. We doen dit te voet, per bakfiets (met gordels en/of fietshelmen) of met de auto.

Op de bso Julianalaan en bso Rietakker verzorgen wij een shuttledienst van en naar hobby's en sporten van de kinderen. Ook hier wordt er vervoerd te voet, per bakfiets of auto.

- Er wordt vervoerd van school naar de opvang.
- Van de opvang naar bos/speeltuin/kinderboerderij/ bibliotheek/ winkel en terug.
- Van de opvang naar een andere opvang waar de hobby's/ sporten van de kinderen plaatsvinden (geldt uitsluitend: bij de bso Julianalaan en bso Rietakker).

Wanneer we een bus inhuren voor vervoer gelden de veiligheidsregels van het vervoersbedrijf die ook werken met de verkeerswet. Op het moment dat kinderen in een taxi vervoerd worden, geldt er een uitzondering (zie hieronder beschreven). Worden de kinderen vervoerd in een Mereltje -auto/-busje, dan gelden de regels zoals omschreven in dit beleid.

Veiligheid

De kinderen worden vervoerd door personen die te herkennen zijn aan hun Mereltje badge en jas. Er zijn vaste pedagogisch medewerkers die ophalen op vaste dagen en vaste scholen. Het dragen van autogordels op zitplaatsen voorin én achterin de auto bij wet verplicht. Vanuit de wet is het vastgelegd dat kinderen kleiner dan 1,35 meter in een goedgekeurd kinderzitje worden vervoerd. Hier houden wij ons dan ook aan.

5.5 Achtpluskinderen

De achtplusgroep onderscheidt zich door een grotere zelfstandigheid op allerlei gebieden. Kinderen worden gestimuleerd om mee te denken met alles wat met de buitenschoolse opvang te maken heeft. Activiteiten en knutselopdrachten worden op een hoger niveau aangeboden. Tevens biedt de pedagogisch medewerker ondersteuning tijdens huiswerkopdrachten.

Kinderen vanaf acht jaar vragen om een andere benadering. Hun kijk op de wereld is anders dan die van jongere kinderen. Ze zijn zelfstandiger, kritischer en kunnen beter hun eigen keuzes maken. Daarom wordt in de omgang met achtplussers eerder uitgegaan van 'begeleiden'. De pedagogisch medewerker hanteert daarom een andere pedagogische houding. Ze geeft de achtplusser extra vrijheid als hij die vraagt, maar herkent ook wanneer hij of zij behoefte heeft aan een gezellig gesprek of een extra knuffel. Pedagogisch medewerkers gaan de verantwoordelijkheid steeds meer met deze leeftijdsgroep delen. Het delen van de verantwoordelijkheid komt optimaal tot uiting in het achtpluscontract. Dit is een individueel contract dat ondertekend wordt door ouders, kind en pedagogisch medewerker, waarin bovenstaande zaken zijn opgenomen.

6. Veiligheid en gezondheid

6.1 BKR

Een kinderopvangorganisatie mag in bepaalde gevallen afwijken van de beroepskracht kind-ratio. Dit staat in de wettelijke 3-uursregeling kinderopvang. Dit geldt voor zowel het kinderdagverblijf als de bso. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op welke tijdstippen er wordt afgeweken van de BKR. Voor de specifiekere uren, verwijzen we je graag naar de werkplannen van de desbetreffende locatie.

Kinderdagverblijf

Op dagen dat 't Mereltje ten minste 10 aaneengesloten uren opvang biedt, mogen er op één dag maximaal drie uur minder beroepskrachten worden ingezet. Gedurende die periode moet ten minste de helft van het aantal beroepskrachten aanwezig zijn. Deze afwijkende inzet kan per dag van de week verschillen.

Een voorbeeld van het afwijken van de BKR is hieronder weergegeven in een tabel. De tabel vormt een richtlijn. Per locatie en groep is het afwijken van de BKR afhankelijk van de tijden waarop kinderen worden gebracht en gehaald.

	Dienst	Afwijkende uren
Groep met 1 pm'er	8.15 - 17.45	7.30 - 8.15 13.00 - 13.30 (pauze) 17.45 - 18.30
Groep met 2 pm'ers	7.30 - 17.00 of 17.30 8.30 of 9.00 - 18.30	8.00 - 9.00 12.45 - 13.45 (pauze) 17.30 - 18.30
Groep met 3 pm'ers	7.30 - 17.00 8.15 - 17.45 9.00 - 18.30	8.00 - 8.15 8.30 - 9.00 12.45 - 14.15 (pauze) 17.00 - 17.45

Naast de BKR, vinden we bij kinderopvang 't Mereltje het bieden van vaste gezichten van belang. We vinden het belangrijk dat onze pedagogisch medewerkers de kinderen echt kennen. Dat ze weten wat de individuele behoeften zijn van ieder kind en welke wisselwerking er is op de groep. Een vast gezicht maakt het mogelijk de begeleiding, houding en activiteiten feilloos af te stemmen op de vragen van de kinderen. Om die reden krijgt ieder kind een vaste mentor (pedagogisch medewerker) toegewezen.

Op de dagen dat je kind komt, is altijd minimaal één van deze twee pedagogisch medewerkers aanwezig. Indien de omvang van de stamgroep vraagt om inzet van meer dan twee pedagogisch medewerkers, dan mag 't Mereltje maximaal vier vaste pedagogisch medewerkers aan het kind toewijzen. Naast het vaste gezicht staan ook andere pedagogisch medewerkers op de groep.

Beroepskracht-kindratio (BKR)

De beroepskracht-kindratio (BKR) geeft de verhouding aan tussen het aantal kinderen en het aantal pedagogisch medewerkers op een groep. Daarvoor zijn rekenregels opgesteld. De invoeringsdatum van de nieuwe rekenregels van de BKR is 1 januari 2019. Daarnaast heeft de BKR tot doel beter aan te sluiten bij de ontwikkelingsfasen van kinderen. Daarom is het aantal kinderen op een groep is afhankelijk van hun leeftijd.

De BKR bij 't Mereltje; kinderopvang

Wat betekent dit voor de samenstelling van een groep?

- Op een groep van 0 tot 2 jaar mogen we maximaal 16 kinderen tellen. Het aantal pedagogisch medewerkers is dan 4:
 - 1 medewerker mag maximaal 4 kinderen opvangen
 - 2 medewerkers werker maximaal 8 kinderen
 - 3 medewerkers maximaal 14 kinderen
 - 4 medewerkers maximaal 16 kinderen
- Op een groep van 0 tot 4 jaar mogen we maximaal 16 kinderen tellen. Anders dan op de andere leeftijdsgroepen, mogen we op deze specifieke groep maximaal acht baby's opvangen. Het aantal medewerkers wordt hierbij voornamelijk bepaald door het aantal baby's en 1-jarigen.
 - 1 medewerker mag maximaal 5 kinderen opvangen
 - 2 medewerkers maximaal 12 kinderen – waarvan maximaal 6 kinderen van 0-2 jaar
 - 3 medewerkers maximaal 14 kinderen – waarvan maximaal 8 kinderen van 0-2 jaar
 - 3 medewerkers maximaal 15 kinderen – waarvan maximaal 5 kinderen van 0-2 jaar
 - 3 medewerkers maximaal 16 kinderen – waarvan maximaal 3 kinderen van 0-2 jaar
 - 4 medewerkers maximaal 16 kinderen – waarvan maximaal 8 kinderen van 0-2 jaar

Let op: bij bovenstaande samenstelling wordt er rekening gehouden met minimaal één kind van elke leeftijdscategorie. Binnen 't Mereltje zal er doorgaans geen 3-jarige meer aanwezig zijn, maar het mag wel.

- Op een babygroep met uitsluitend nul-jarigen mogen we maximaal 12 kinderen tellen. Het aantal pedagogisch medewerkers is dan 4.

Buitenschoolse opvang

De bso vangt kinderen doorgaans korter op dan 10 aaneengesloten uren. Voor en na de dagelijkse schooltijd en tijdens vrije middagen van de basisschool, mag 't Mereltje maximaal een halfuur per dag minder beroepskrachten inzetten. Gedurende die periode moet minimaal de helft van het aantal beroepskrachten aanwezig zijn.

Op vrije dagen van de basisschool of tijdens de schoolvakanties kan de bso wel 10 aaneengesloten uren opvang bieden. In dat geval mag 't Mereltje gedurende een periode van maximaal 3 uur minder beroepskrachten inzetten. Ook dan geldt dat minimaal de helft van het aantal beroepskrachten aanwezig moet zijn.

Een voorbeeld van het afwijken van de BKR is hieronder weergegeven in een tabel. De tabel vormt een richtlijn. Per locatie en groep is het afwijken van de BKR afhankelijk van de tijden waarop kinderen worden gebracht en gehaald.

	Dienst	Afwijkende uren
Vakantieopvang/studiedag (dag met meer dan 10 uur aaneengesloten opvang)	7.30 - 17.30 8.15 - 17.45 9.00 - 18.30	8.30 - 9.00 12.30 - 14.00 (pauze) 17.30 - 18.00
Schoolweken		
Groep met 1 pm'er	14.00 - 18.30	14.00-14.15
Groep met 2 pm'ers	14.00 - 17.45 14.00 - 18.30	14.00-14.15 17.45-18.00

De BKR bij 't Mereltje; buitenschoolse opvang:

Voor groepen met kinderen van 7 jaar en ouder gaat het maximaal aantal kinderen per pedagogisch medewerker omhoog: van 1 pedagogisch medewerker op 10 kinderen naar 1 op 12 kinderen. Voor groepen met kinderen van 4 tot 13 jaar gaat het maximaal aantal kinderen per pedagogisch medewerker naar 11. Deze wijziging kan gevolgen hebben voor de groepsamenstelling en de maximale groeps grootte.

Het exacte aantal medewerkers voor een groep kan worden berekend op www.1ratio.nl.

Wat betekent dit voor de samenstelling van een groep?

- Op groepen met kinderen van 4 tot 7 jaar is de maximale groeps grootte 20 kinderen. De BKR op deze groep is 1 pedagogisch medewerker op 10 kinderen.
- Op groepen met kinderen van 4 tot 13 jaar mogen we maximaal 22 kinderen opvangen. De BKR op deze groep is 1 pedagogisch medewerker op 11 kinderen.
- Op groepen met kinderen van 7 jaar en ouder is het maximum 30 kinderen. De BKR op deze groep is 1 pedagogisch medewerker op 12 kinderen.

Hoe zien de groepen er binnen 't Mereltje uit?

KOV Groenekansweg (kindregistratie 128)

Groep	Opvangsoort	Max.kids	Max. pm-ers
Biggetje	Startgroep leeftijdsgroep 0-4	16	4
Kalfje	Startgroep leeftijdsgroep 0-4	16	4
Lammetje	Startgroep leeftijdsgroep 0-4	16	4
Konijntje	Startgroep leeftijdsgroep 0-4	16	4
Kuikentje	Startgroep leeftijdsgroep 0-4	16	4
Geitje	Gemengde groep 2-4	16	2
Miniboerderij 1	Gemengde groep 2-4	16	2
Miniboerderij 2	Gemengde groep 2-4	16	2

BSO Stormvogel Groenekansweg (kindregistratie 22)

Groep	Opvangsoort	Max.kids	Max. pm-ers
Kleine hooizolder 1	Buitenschoolseopvang 4-13	22	2

BSO Stormvogel Abt. Ludolfweg (kindregistratie 57)

Groep	Opvangsoort	Max.kids	Max. pm-ers
Stormvogel	Buitenschoolseopvang 4-13	11	1
Stormvogel 1	Buitenschoolseopvang 4-13	22	2
Stormvogel 2	Buitenschoolseopvang 4-13	24	2

*De Bso groepen met de maximale groeps grootte van 12 of 24 zijn afhankelijk van de kind leeftijden, die in de praktijk aanwezig zijn.

KOV Julianalaan (kindregistratie 141)

Groep	Opvangsoort	Max.kids	Max. pm-ers
Winterkoninkje	Startgroep leeftijdsgroep 0-4	16	4
Nachtegaal	Startgroep leeftijdsgroep 0-4	15	4
Kwikstaartje	Startgroep leeftijdsgroep 0-4	15	4
Zwaluw	Startgroep leeftijdsgroep 0-4	15	4
Roodborstje	Startgroep leeftijdsgroep 0-4	16	4
Koolmees	Gemengde groep 2-4	16	2
Kuifmees	Gemengde groep 2-4	16	2
Pimpelmees	Gemengde groep 2-4	16	2
Azuurmees	Gemengde groep 2-4	16	2

BSO Stormvogel Julianalaan 44 (kindregistratie 99)

Groep	Opvangsoort	Max.kids	Max. pm-ers
Houtduif	Buitenschoolseopvang 4-13	22	2
Sneeuwuil	Buitenschoolseopvang 4-13	22	2
Ekster	Buitenschoolseopvang 4-13	24	2

*De Bso groepen met de maximale groeps grootte van 12 of 24 zijn afhankelijk van de kind leeftijden, die in de praktijk aanwezig zijn.

BSO Stormvogel Torenkamer (kindregistratie 48)

Groep	Opvangsoort	Max.kids	Max. pm-ers
Torenkamer 5	Buitenschoolseopvang 4-13	24	2
Torenkamer 6	Buitenschoolseopvang 4-13	24	2

6.2 Wennen

Het ene kind gaat gemakkelijker om met nieuwe situaties dan het andere kind. Maar wennen is altijd belangrijk voor kinderen. Daarom besteden wij hier veel aandacht aan. Wanneer de plaatsing definitief is, vindt er een intakegesprek met de ouders/verzorgers, de vestigingsmanager en een pedagogisch medewerker van de groep plaats.

We streven ernaar dat dit intakegesprek uiterlijk 2 weken voor ingangsdatum van het contract plaatsvindt. Het wennen zelf gebeurt altijd buiten het contract en wordt ingepland bij aanvang van het contract.

Het wennen op KOV 't Mereltje rust op 3 pijlers:

- Wennen aan de eigen vaste pedagogische medewerkers en de eigen mentor.
- Wennen aan de eigen groepsruimte.
- Wennen aan de eigen vaste groep kinderen.

Tijdens het wennen zal de vaste groepsleiding het kind, zo veel als nodig, positieve aandacht geven om hem of haar (proberen) mee te laten doen aan het dagritme en groepsactiviteiten. Dit kan bijvoorbeeld door te knuffelen, een spelletje te doen – alleen of samen met andere kinderen, samen een boekje te lezen op schoot of het kind juist de ruimte te geven.

Wennen op het kinderdagverblijf

Wennen gebeurt in overleg met de ouders en zoveel mogelijk op de opvangdagen welke de ouders willen afnemen mits de groeps grootte en beroepskracht kind-ratio dit toelaten. De richtlijn voor het wennen is minimaal één keer en maximaal twee keer. Hierin wordt altijd gekeken wat voldoende is voor het kind. Een wenochtend duurt van 9.00 – 12.30 uur.

Wennen bij doorstromen naar de peutergroep gebeurt alleen na overleg en met goedkeuring van de ouders. Wanneer de pedagogisch medewerker en de ouders akkoord gaan met de overgang naar de peutergroep, gaat het kind wennen. Elke keer als het kind voor een dag(deel) naar een peutergroep mag, wordt dit gecommuniceerd aan de ouders. Tijdens de wenperiode is het altijd mogelijk dat het kind terugkeert naar de geplaatste stamgroep. Ter voorbereiding op de overgang naar de peutergroep is er een speciaal boekje ontwikkeld welke wordt gebruikt.

Zodra kinderen vier jaar oud zijn, mogen zij naar de basisschool. Toch kan het zijn dat je als ouder de keuze overweegt om de overgang naar school pas later plaats te laten vinden. Bijvoorbeeld kinderen die net voor de zomervakantie vier jaar worden. Wij adviseren om, bij dit vraagstuk, in gesprek te gaan met de vestigingsmanager. Zij kan samen met de mentor en andere pedagogisch medewerkers inschatten waar goed aan wordt gedaan. Bij eventuele verlenging van het verblijf op de peutergroep wordt er mogelijk contact gelegd met school door ouders. Zo kan de overstap naar school worden begeleid waar wenselijk.

Wennen op de bso

Voor het wennen op de bso gelden in principe dezelfde richtlijnen als op het kinderdagverblijf. Ook hier geldt dat wennen alleen kan plaatsvinden op basis van een schriftelijke getekende overeenkomst, welke digitaal wordt ondertekend. In het begin van de wenperiode gaat het kind een korte tijd naar de wengroep. Vervolgens gaat het kind voor een langere periode wennen in de nieuwe groep en maakt het deel uit van de groep. Gedurende de wenperiode kan het kind altijd terugkeren naar zijn eigen stamgroep.

6.3 Mentorschap

Bij 't Mereltje heeft ieder kind een eigen mentor. Deze begeleidt de ontwikkeling van het kind en onderhoudt het contact met de ouders. De mentor is een pedagogisch medewerker van de eigen stamgroep en ziet het kind regelmatig. De pedagogisch medewerker volgt hoe het kind zich ontwikkelt en zorgt ervoor dat speciale wensen rond de opvang bij alle pedagogisch medewerkers bekend zijn. Bij bijzonderheden is de mentor het eerste aanspreekpunt. De mentor bouwt een vertrouwensrelatie op met de ouders. Zij observeert het kind en koppelt dit terug aan de ouders.

Bij overgang naar een andere groep, draagt de mentor het mentorschap over aan de nieuwe aangewezen mentor. Ouders kunnen in het ouderportaal terugvinden wie de mentor van hun kind is. Tijdens de intake worden de ouders, en het kind, ingelicht wie de mentor van hun kind is.

Observeren

De mentor volgt het kind in zijn ontwikkeling. Ieder kind krijgt één observatie boekje, die tot zijn vierde jaar meegroeit. Baby's en dreumesen worden twee keer per jaar geobserveerd, een peuter één keer per jaar. Het observatieverslag wordt besproken met directe collega's, zodat zij op de hoogte zijn van de ontwikkeling van het kind. Het observatieverslag is gebaseerd op de volgende ontwikkelingsgebieden: taal, sociaal-emotioneel, rekenen en motoriek. Aan de hand van deze observaties worden gesprekken met ouders gevoerd en, indien van toepassing, wordt het protocol signaleren opgestart.

Wanneer het kind naar de basisschool gaat, neemt het afscheid van het kinderdagverblijf. De mentor van het kind geeft, met toestemming van de ouders, een overdracht aan de basisschool en eventueel aan de bso.

6.4 Achterwacht

Een achterwacht is iemand die in geval van nood ingeschakeld kan worden. Een achterwacht is noodzakelijk wanneer een pedagogisch medewerker (tijdelijk) alleen op de groep staat, zodat er altijd een back-up is in geval van calamiteiten.

Op de kinderdagverblijven van 't Mereltje zijn altijd minimaal twee volwassenen in het pand aanwezig. De achterwacht is dus altijd gegarandeerd. Op de bso kan het voorkomen dat de pedagogisch medewerker alleen op de vestiging staat en dat er een persoon buiten het pand fungeert als achterwacht. In dat geval is er altijd contact mogelijk met de school of de woningbouw. Daarnaast kan er contact op worden genomen met de collega in de buurt die binnen de aanrijtijd van een ambulance op de locatie aanwezig kan zijn.

6.5 Vierogenprincipe

Het uitgangspunt van 't Mereltje is om op de kinderdagverblijf groepen altijd twee of meer medewerkers aanwezig te hebben. Om het vierogenprincipe (er kijkt of luistert altijd een volwassene mee met de beroepskracht) te waarborgen geldt dat de groepen zijn voorzien van ramen en tussendeuren. Zo kunnen de medewerkers zien wat er in de andere ruimtes gebeurt. Daarnaast worden er babyfoons ingezet wanneer een medewerker, bijvoorbeeld tijdens pauzes, alleen op de groep staat. Tot slot is er elke dag een extra persoon in het pand aanwezig die kan meekijken en/of luisteren. Bijvoorbeeld de vestigingsmanager, housekeeper, medewerker technische dienst, stagiaire of conciërge.

6.6 Verlaten stamgroep

Het kan voorkomen dat een kind zijn stamgroep verlaat. Bijvoorbeeld wanneer er een activiteit op een andere groep of in de centrale hal plaatsvindt.

Het kan voorkomen dat groep(en) of een individueel kind op de 2^e stamgroep wordt opgevangen, in de volgende situaties:

1. De groepen zijn structureel klein, waardoor deze groepen op bepaalde dagen zijn samengevoegd. Hierbij wordt rekening gehouden met het stamgroepenbeleid en de maximale groeps grootte.
2. Groepen zijn dusdanig klein in het begin en aan het einde van de dag, dat op deze momenten de groep wordt samengevoegd met de 2^e stamgroep. Hierbij wordt rekening gehouden met het stamgroepenbeleid en de maximale groeps grootte.
3. Bij vakantieperiode, bij ziekte of andere onverwachte omstandigheden kan de groep worden samengevoegd met de 2^e stamgroep. Hierbij wordt rekening gehouden met het stamgroepenbeleid en de maximale groeps grootte.
4. Bij vakantieperiode, bij ziekte of andere onverwachte omstandigheden kan een individueel kind overgeplaatst worden naar zijn/haar 2^e stamgroep. Hierbij wordt rekening gehouden met het stamgroepenbeleid en de maximale groeps grootte.

Hoe gaat 't Mereltje hier in de praktijk mee om?

Bij situatie 1 t/m 3 tekent ouder bij de intake het "standaard registratie stamgroepen formulier".

Hieronder valt:

- Het standaard samenvoegen met de 2^e stamgroep op maandag en/of woensdag en/of vrijdag (hele dag of dagdeel):
 - Locatie KOV Julianalaan: Pimpelmees naar Azuurmees, Kuifmees naar Koolmees
 - Locatie KOV Julianalaan: Roodborstje naar Winterkoninkje
 - Locatie KOV Julianalaan: Nachtegaal naar Zwaluw
 - Locatie KOV Groenekansegweg: Kalfje naar Biggetje
 - Locatie KOV Groenekansegweg: Lammetje naar Biggetje
 - Locatie KOV Groenekansegweg: Konijntje naar Biggetje
 - Locatie KOV Groenekansegweg: Kuikentje naar Konijntje
 - Locatie KOV Groenekansegweg: Geitje naar Mini Boerderij 1
 - Locatie KOV Groenekansegweg: Mini Boerderij 2 naar Mini Boerderij 1
- De haal en breng moment tussen 7.30-8.15 en 17.45-18.30 uur of bij onverwachte omstandigheden.
- Het samenvoegen van de gehele groep in onverwachte situaties, waarbij de groepen dusdanig klein zijn en wij kunnen samenvoegen. Hierbij wordt rekening gehouden met het stamgroepenbeleid en vaste gezichten en de maximale groeps grootte.

Bij situatie 4 tekent ouder het "incidentele registratie stamgroep formulier".

Hieronder valt:

- Als een individueel kind naar zijn/haar 2e stamgroep gaat, ouder wordt vooraf geïnformeerd en tekent voor akkoord.

In de Wet kinderopvang is hierover het volgende opgenomen:

'Met vooraf gegeven schriftelijke toestemming van de ouders kan een kind gedurende een tussen houder en ouders overeengekomen periode worden opgevangen in één andere stamgroep dan de 1e stamgroep, bedoeld in het eerste lid, tweede zin (artikel 9), waarbij kan worden afgeweken van het vierde tot en met zesde lid.'

-Lid 1: Bij dagopvang vindt de opvang plaats in stamgroepen. Een kind wordt opgevangen in één stamgroep. De maximale grootte van de stamgroep wordt afgestemd op de leeftijd van de kinderen in de stamgroep, waarbij naarmate de kinderen in de stamgroep ouder zijn, de stamgroep uit meer kinderen mag bestaan.

-**Lid 4:** Aan een kind in de leeftijd tot één jaar worden ten hoogste twee vaste beroepskrachten toegewezen, waarvan per dag ten minste één beroepskracht werkzaam is in de stamgroep van dat kind. Indien er vanwege de grootte van de stamgroep met drie of meer beroepskrachten tegelijkertijd gewerkt wordt dan worden er ten hoogste drie vaste beroepskrachten toegewezen aan een kind in de leeftijd tot één jaar.

-**Lid 5:** Aan een kind van één jaar of ouder worden ten hoogste drie vaste beroepskrachten toegewezen, waarvan per dag ten minste één beroepskracht werkzaam is in de stamgroep van dat kind. Indien er vanwege de grootte van de stamgroep met drie of meer beroepskrachten tegelijkertijd gewerkt wordt dan worden er ten hoogste vier vaste beroepskrachten toegewezen aan een kind van één jaar of ouder.

-**Lid 6:** Een kind maakt gedurende de week gebruik van ten hoogste twee verschillende stamgroepruimtes.

-**Lid 9:** Met vooraf gegeven schriftelijke toestemming van de ouders kan een kind gedurende een tussen houder en ouders overeengekomen periode worden opgevangen in één andere stamgroep dan de stamgroep, bedoeld in het eerste lid, tweede zin, waarbij kan worden afgeweken van het vierde tot en met zesde lid.